

امتیاز نقد دادیم وعده‌های نسبه گرفتیم

روز گذشته رئیس‌جمهور از سفر به آمریکا بازگشت. سفری که علی‌رغم جنجال‌های فراوان رسانه‌ای، دستاورد اصلی آن تنها وعده‌هایی نسبه بود!

روحانی در پایان سفر 5 روزه از نیویورک به تهران بازگشت
امتیاز نقد دادیم وعده‌های نسبه گرفتیم

روز گذشته رئیس‌جمهور از سفر به آمریکا بازگشت. سفری که علی‌رغم جنجال‌های فراوان رسانه‌ای، دستاورد اصلی آن تنها وعده‌هایی نسبه بود!

حوالی ظهر دیروز هواپیمای حامل هیئت دیپلماتیک ایران که برای شرکت در شصت‌وهشتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل به نیویورک رفته بود، در فرودگاه مهرآباد به زمین نشست.

در این 5 روز رسانه‌های داخلی و خارجی جنجال بسیاری درباره موفقیت‌های دیپلماتیک هیئت ایرانی در آمریکا به راه انداختند اما فارغ از این هیاهوها و ذوق‌زدگی‌های افراطی و خوش‌بینانه، چمدان هیئت ایرانی در برگشت چیزی جز مشت‌های وعده‌های نسبه و یک جام عتیقه در خود نداشت!

جامی به نام «#171 شیر دال»؛ که 10 سال پیش از ایران سرقت شده بود و در این سفر مقامات آمریکایی با کلی تشریفات و منت به خودمان برگرداندند.

پس از رایزنی‌های بسیار هیئت ایرانی در نیویورک خبری در صدر اخبار رسانه‌های دنیا قرار گرفت. در حالی که روحانی در لیموزین تشریفات به سوی فرودگاه جان اف کندی در حرکت بود تا نیویورک را به مقصد تهران ترک کند، تلفن همراه یکی از اعضای هیئت ایرانی به صدا درمی‌آید تا به ادعای برخی رسانه‌ها، اتفاقی تاریخی رخ بدهد!

تماسی که حتی در نحوه برقراری آن نیز روایت واحدی وجود ندارد. روحانی در فرودگاه مهرآباد ماجرا را این‌گونه روایت می‌کند؛ درست در لحظه‌ای که آماده حرکت به سمت فرودگاه بودیم به من اطلاع دادند که کاخ سفید با نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد در نیویورک تماس گرفته و اعلام کرده که آقای اوباما مایل است که چند دقیقه گفت‌وگویی با ما داشته باشد.

رئیس‌جمهور ادامه داد: ما نیز این کار را انجام دادیم و موافقت شد و آنها با سفیر ما تماس گرفتند و این مکالمه انجام شد. وی در مورد مباحث مطرح شده در این مذاکره تلفنی گفت: از جمله مباحث مطرح شده در این زمینه مسئله هسته‌ای بود.

رئیس‌جمهور ادامه داد: در این گفت‌وگو من بر حق ملت ایران در موضوع هسته‌ای تاکید و از آن به عنوان غرور ملی ایرانیان یاد کردم. وی در ادامه توضیح مکالمه تلفنی خود با اوباما گفت: ما در این گفت‌وگوی تلفنی به مذاکرات ایران با 1+5 اشاره کردیم و این که در چه‌ای در این زمینه گشوده شده و باید از این فرصت استفاده کرد؛ چرا که فرصت زیادی نیست و باید در این امر تسریع شود.

روحانی گفت: ایشان نیز گفتند که ما در این ایده مشترک هستیم و به وزیر خارجه خود دستور می‌دهیم که در این زمینه تسریع کند تا کار سرعت بیشتری پیدا کند.

حسن روحانی تاکید کرد: سیاست خارجی دولت یازدهم مبتنی بر منافع ملی، مصالح ملی و در چارچوب عزت و مصلحت ایران و سیاست‌های کلی است که مقام معظم رهبری ترسیم کرده‌اند.

وی در ادامه گفت‌وگوی خود با خبرنگاران در مورد مباحث مطرح شده در ارتباط با دیدار با رئیس‌جمهور آمریکا و این که کاخ سفید چنین پیشنهادی را مطرح کرده و ایران این را نپذیرفته و در پایان سفر مکالمه تلفنی بین مقامات دو کشور صورت گرفته است، گفت: من در همان روز اولی که عازم سفر بودم چنین مباحثی مطرح شد و اعلام شد که مقامات آمریکایی ابراز تمایل کرده‌اند که با رئیس‌جمهور آمریکا ملاقات داشته باشیم. وقتی وارد نیویورک شدیم در این ارتباط به صورت مفصل بحث شد.

رئیس‌جمهور تصریح کرد: در جریان این سفر زمان کافی برای ملاقات به آن صورت دلخواه و مفید به نحوی که تمام نقطه نظرات تامین شود وجود نداشت. و در واقع علت آن این بود که وقت کافی برای هماهنگی جهت ملاقات وجود نداشت.

روحانی یادآور شد: بین ما و آمریکا مسائل فراوانی وجود دارد و چندین سال است که بین ایران و آمریکا خصومت‌هایی است و ملاقات در سطح دو رئیس‌جمهور بعد از 35 سال نیاز به مقدماتی دارد. و در سفر به نیویورک فرصت لازم برای این موضوع نبود.

وی ادامه داد: این ملاقات انجام نشد؛ چرا که مقدمات آن فراهم نشده بود. این موضوع باعث سر و صدا شد و رسانه‌های آمریکایی به گونه‌ای مطرح کردند که گویی آمریکا تحقیر شده است. البته این موضوع به این شکل نبود و من در مصاحبه‌ای که داشتم در این زمینه توضیح دادم که زمینه کافی و لازم برای این ملاقات نبوده است.

رئیس‌جمهور با بیان این که سیاست خارجی دولت تدبیر و امید در چارچوب عزت و مصلحت ملی و منافع ملی و سیاست‌های کلی است که مقام معظم رهبری ترسیم کردند گفت: جایی که ضرورت داشته باشد در راستای تامین مصالح و حقوق ملت و رفع مشکلات که برخی از این مشکلات به ملت ایران تحمیل شده و غیرقانونی و ناصحیح است و در راستای رفع آنها باید انعطاف حکمت‌آمیز داشته باشیم، نرمش داشته باشیم و همان‌طور که رهبری فرمودند این موضوع باید قهرمانانه باشد. اصول و

آرمانها و عزت ملی مدنظر ماست.

روایت آمریکایی از یک تماس

دقایقی پس از اتمام گفت‌وگوی تلفنی رئیس‌جمهور آمریکا و ایران، باراک اوباما به میان خبرنگاران آمد و خبر از این تماس داد. گرچه پیش از اوباما، این خبر توسط توئیتر منتسب به روحانی منتشر شده بود.

اوباما در جمع خبرنگاران گفت: «171#& من همین الان با پرزیدنت روحانی از جمهوری اسلامی ایران صحبت کردم. هر دوی ما درباره تلاش‌های مداوم برای حصول توافق بر سر برنامه هسته‌ای ایران گفت‌وگو کردیم.»

اوباما ادامه داد: «171#& من به پرزیدنت روحانی چیزی که در نیویورک گفته بودم را مورد تأکید قرار دادم. در حالی که مطمئناً موانعی مهم برای حرکت رو به جلو وجود دارد و موفقیت به هیچ عنوان تضمین شده نیست، من باور دارم که ما می‌توانیم به راه‌حلی جامع دست پیدا کنیم.»

اوباما افزود: «171#& من جان کری را مأمور پیگیری این مسیر دیپلماتیک کرده‌ام. ما روز قبل از آن در نیویورک گفت‌وگوهای سازنده‌ای با شریکانمان یعنی اتحادیه اروپا، بریتانیا، فرانسه، آلمان، روسیه، چین و وزیر خارجه ایران داشتیم. من و روحانی در مسیر رو به جلو تیمان را مأمور کرده‌ایم تا به کار کردن سریع و همکاری با گروه 5+1 ادامه دهد و به توافق برسد. ما در سرتاسر این فرایند ارتباط نزدیکی با دوستان و متحدانمان در منطقه، از جمله اسرائیل خواهیم داشت.»

اوباما افزود: «171#& اکنون ما به چالش‌های پیش رو فکر می‌کنیم. این حقیقت که این اولین ارتباط بین رئیس‌جمهور ایران و آمریکا از سال 1979 بوده از عمق بی‌اعتمادی موجود در بین کشورهای ما حکایت دارد، اما این چشم‌اندازهای پشت سر گذاشتن این تاریخ دشوار را هم نشان می‌دهد.»

وی تصریح کرد: «171#& حل و فصل این موضوع، به طور حتم، می‌تواند گامی رو به جلو برای ایجاد ارتباطی جدید بین آمریکا و جمهوری اسلامی ایران، یعنی ارتباطی براساس منافع و احترام متقابل باشد.»

اوباما گفت: «171#& راه رسیدن به توافق معنادار دشوار خواهد بود. و در این زمان هر دو طرف نگرانی‌هایی دارند که باید آنها را رفع کرد. اما من باور دارم که ما مسئولیت داریم راه دیپلماسی را ادامه دهیم و فرصتی بی‌نظیر برای پیش رفتن با دولت جدید در ایران در اختیار ماست.»

رئیس‌جمهور آمریکا اضافه کرد: «171#& من به پرزیدنت روحانی احترام عمیق خودم نسبت به مردم ایران را ابراز کردم.»
گفتنی است؛ دوپچه‌وله به نقل از یک مقام آمریکایی تصریح کرد که واشنگتن، اسرائیل را در جریان تماس تلفنی باراک اوباما و حسن روحانی قرار داده بود.

سوزان رایس: تماس به درخواست روحانی بود

از سوی دیگر؛ مشاور امنیت ملی آمریکا با تأکید بر اینکه تماس تلفنی روسای جمهوری آمریکا و ایران «گرم»؛ و «171#& سازنده»؛ بود، تصریح کرد «171#& حسن روحانی»؛ از «171#& باراک اوباما»؛ خواست با او تماس بگیرد.

سوزان رایس به سی‌ان‌ان اعلام کرد که هیئت ایرانی از دولت «171#& باراک اوباما»؛ تقاضای تماس تلفنی بین روسای جمهور ایران و آمریکا کرد.

مشاور امنیت ملی آمریکا تأکید کرد: امروز، تا حدی شگفت‌انگیز، از جانب آنها (هیئت ایرانی) با ما تماس برقرار شد که بگویند روحانی تمایل دارد تا با باراک اوباما تماس تلفنی در مسیر برگشت به فرودگاه داشته باشد و ما توانستیم این تماس تلفنی را برقرار کنیم و یک مکالمه سازنده برقرار شد.

به گفته رایس، تماس تلفنی اوباما و روحانی به مدت 15 دقیقه به طول انجامید و افزود: به طور قطع، با ترجمه، یک تماس مختصر بود اما به اندازه‌ای کافی بود که پیام‌های دو طرف را منتقل کند.

مشاور امنیت ملی آمریکا تصریح کرد: به طور قطع وقتی شما دو رهبر از دو کشور را دارید که بیش از 35 سال با یکدیگر ارتباطی نداشتند؛ این تقریباً یک رخداد ابتکاری بود. اما آنها هر دو، تعهد خود برای تلاش و کشف یک مسیر دیپلماتیک به شیوه‌ای سازنده را اعلام داشتند.

رایس تأکید کرد که سلاح هسته‌ای در ایران برای اوباما غیرقابل پذیرش است و روحانی نیز از جانب خود اعلام کرد که ایران هرگز تمایلی به دستیابی به سلاح هسته‌ای نداشته است.

وی تأکید کرد: هم‌اکنون فرصتی برای آزمودن موضوع راه حل دیپلماتیک (در قبال ایران) به وجود آمده است.
پایان رمانتیک!

پایگاه آمریکایی المانیتور، پایان این تماس 15 دقیقه‌ای را به گونه‌ای رمانتیک روایت می‌کند و می‌نویسد؛ رئیس‌جمهور آمریکا در پایان این گفت‌وگوی تلفنی گفت: «171#& برای شما سفر امن و خوشایندی را آرزو می‌کنم و اگر در نیویورک با ترافیک روبرو هستید، معذرت می‌خواهم.»

اوباما در پایان به زبان فارسی گفته است: «171#& خداحافظ.»

آن روی سکه

از ویتترین ظاهراً جذاب دیپلماسی کاخ سفید که بگذریم، به واقعیت‌های نه چندان خوشایند آن خواهیم رسید که به نظر می‌رسد نسبت به خوش و بش‌های دیپلماتیک و مرسوم، واقعی‌تر هستند.

171#& رابرت مندز»؛ دموکرات آمریکایی از ایالت «171#& نیوجرسی»؛ و رئیس کمیته روابط خارجی سنا به همراه

« لیندسی گراهام؛ سناتور جمهوریخواه از ایالت «؛ کارولینای جنوبی؛ و از اعضای ارشد کمیته نیروهای مسلح سنا در گزارشی در روزنامه « واشنگتن پست؛ با این عنوان که « فرستاده ایران تغییر کرده اما پیام تغییر نکرده است؛ خود را به عنوان حامیان مجموعه لوایح دوجانبه تحریم‌های تحمیل شده علیه صنعت نفت و سیستم بانکداری ایران و قانونگذارانی که تلاش کرده‌اند تا با همکاری متحدان اروپایی دولت واشنگتن، ایران را در بازارهای مالی بین‌المللی منزوی کنند، معرفی کردند.

این سناتورهای آمریکایی با اشاره به حضور دکتر « حسن روحانی؛ در نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک، مدعی شده‌اند که چهره جدید ایران که انتظار می‌رفت هفته گذشته در سازمان ملل دیده شود، کاملاً شبیه چهره قدیمی این کشور بود و در حالی که این سناتورها خود را برای احتمال یک موفقیت دیپلماتیک آماده کرده بودند و امید محتاطانه‌ای داشتند، اما اتفاق چشمگیری نیفتاد.

گراهام و مندز بدون توجه به گزارش‌هایی که خود رسانه‌ها و روزنامه‌های آمریکایی درباره دیپلماسی فعال دکتر روحانی در تعامل سازنده با غرب منتشر کرده‌اند، با ادعای اینکه علت تمایل ایران برای مذاکرات، درد غیر قابل تحمل تحریم‌های تحمیل شده توسط کنگره آمریکا و جامعه بین‌المللی علیه ایران است و اینکه ایران بر حسب ضرورت و نه ژست ناگهانی ناشی از حسن نیت رو به مذاکره با غرب آورده است، در گزارش خود آورده‌اند که همچنان درباره اهداف تهران تردید دارند.

مندز و گراهام بدون توجه به سخنان دکتر روحانی در نشست مجمع عمومی سازمان ملل مبنی بر اینکه فعالیت‌های هسته‌ای ایران اهداف صرفاً مسالمت‌آمیز دارد، تاکید کرده‌اند که همزمان که روحانی به ایران بازمی‌گردد، رویکرد دیپلماسی، امید و هدف این قانونگذاران آمریکایی باقی خواهد ماند اما عزم آنها برای جلوگیری از دستیابی ایران به قابلیت تولید تسلیحات هسته‌ای نیز بدون تغییر باقی خواهد ماند.

در ادامه این گزارش، این دو قانونگذار آمریکایی نوشته‌اند که بر اساس باور دیدگاه آنها، چهار عنصر استراتژیک برای حصول توافق با ایران ضرورت دارد که عبارتند از؛ پیام صریح و مستمری مبنی بر اینکه آمریکا به ایران اجازه نمی‌دهد تا به قابلیت تسلیحات هسته‌ای دست پیدا کند، نمایش صادقانه استقبال از مذاکرات توسط ایران، حفظ و تشدید تحریم‌ها و وجود تهدید قانع‌کننده استفاده از قدرت نظامی.

این قانونگذاران آمریکایی در پایان گزارش خود مدعی شده‌اند که آنها در طول روزهای آتی حمایت خود را از تشدید تحریم‌ها علیه ایران ابراز خواهند کرد.

پایان ماه عسل

پایان سفر نیویورک را که مملو از دیدارهای دو جانبه و چند جانبه و لبخندهای دیپلماتیک در برابر دوربین‌ها بود، می‌توان پایان ماه عسل دانست. مردان سیاست به خانه‌های خود بازگشته‌اند و اینک نوبت ارزیابی‌های دقیق از حریف و تاکتیک‌های اوست. تاکتیک‌های خطرناکی که گاهی در بسته‌بندی‌های جذاب و شیک ارائه می‌شود. یک نمونه از این تاکتیک‌ها را روز گذشته روزنامه فرانسوی لوموند شرح داد. روایتی که قابل تامل است.

این روزنامه فرانسوی در تحلیلی به قلم آلن فرшон نوشت، در سال 1984، مارگارت تاچر، که به شدت ضد شوروی بود، با میخائیل گورباچف به این نتیجه رسید که « می‌توان با هم کار کرد؛

نخست‌وزیر محافظه‌کار انگلیس، به اراده آزادسازی داخلی و خارجی و آشکار رهبر حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی ایمان داشت. جز معدودی استثنا، هیچ کارشناسی به آن اعتقاد نداشت.

« مگی؛ (تاچر) متعهد بود که دوست خود رونالد ریگان، رئیس‌جمهور جمهوری‌خواه و ضد کمونیستی وقت آمریکا را در این باره متقاعد کند.

بالاخره هم حق با آن‌ها بود و پنج سال بعد، جنگ سرد و تقابل چهل ساله آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی به خاک سپرده شد. ایران هم کشوری است که هیچ رابطه دیپلماتیکی با آمریکا ندارد و به مدت سی و سه سال تقابلی چندگانه را با آن داشته است حال باراک اوباما از خود می‌پرسد، آیا حسن روحانی گورباچف ایرانی خواهد بود، و دست کم، آیا می‌توان با رئیس‌جمهور جدید جمهوری اسلامی ایران کار کرد؟

و نکته پایانی اینکه چرا رسانه‌های غربی طی روزهای اخیر در حالی که موضوع گفت‌وگوها میان ایران و آمریکا را به اصطلاح مثبت ارزیابی می‌کنند این طور القاء نمایند که اکنون نوبت طرف ایرانی بوده و ایران باید اعتمادسازی کند؟!